

Turkic Weekly

2016/15

Turkic Weekly 2016 7 (15) (15-21 Şubat)

Turkic Weekly, Sizi Türk dünyasındaki son gelişmelerin nabzını tutmanıza yardımcı olacak haber kaynağıdır. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden kilit öneme sahip siyasi, sosyal, ekonomik ve bilimsel olaylar hakkında güvenilir bilgi ve güncel analiz sunmaktadır.

Bu haber bülteni **Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı** tarafından hazırlanmıştır.

ANKARA'DA TERÖR SALDIRISI

17 Şubat tarihinde Türkiye terör saldırısına maruz kaldı. Teröristler tarafından Meclis ve Genel Kurmay Başkanlığı'nın bulunduğu başkent merkezindeki bir kavşakta bomba yüklü bir araç patlatıldı. Bu saldırı Genel Kurmay Başkanlığı personel aracının kırmızı ışıkta durduğu anda gerçekleşti. Son bilgilere göre, 28 kişi şehit oldu, 60'tan fazla yaralı var.

Türkiye'nin başkenti Ankara'da düzenlenen saldırının hükümet kurumlarının bulunduğu yerde gerçekleştiğini belirtmek gerekir. Uzmanların belirttiğine göre terör saldırısının hedefi askerilerdi.

Ertesi gün öğleden sonra daha önce planlanmış olan Güvenlik Konseyi toplantısı yapıldı. Toplantıda Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan kuvvet komutanları ile saldırı düzenleyenleri bulma konusundaki alınacak tedbirlere odaklandı. Türk basınında yer alan haberlere göre, Ankara'nın merkezindeki hain saldırıyı Kürt grupları gerçekleştirmiş olabilir.

17 Şubat günü Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Azerbaycanlı mevkidaşı İ. Aliyev ile telefon görüşmesini yaptığını da belirtmek gerekir. Erdoğan görüşmede son olaylardan dolayı Bakü'de 18 Şubat günü gerçekleştirilmesi planlanan 'Türkiye-Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi' toplantısına katılmayacağını belirtti.

Türk dili konuşan devletler, öncelikle Kazakistan, Azerbaycan ve Kırgızistan Devlet Başkanları ve uluslararası kurum başkanları tarafından Türkiye Cumhurbaşkanı'na taziye mektupları gönderilmiştir. Dünya kamuoyu masum insanların hayatına kasteden terör saldırısını kınadı.

TÜRK KONSEYİ ÇERÇEVESİNDEKİ GÖRÜŞME

18 Şubat günü İstanbul'da Türk Konseyi Kıdemli Memurlar Komitesi'nin 18. olağan toplantısı yapıldı. Bu yılki toplantıya Türk Konseyi Kurucu ülke temsilcileri, Uluslararası Türk Akademisi ve TÜRKSOY temsilcileri katıldı.

Toplantıda Ağustos 2015 Tarihindeki Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Astana Zirvesinde kararlaştırılan çalışmalar ve yürütülmekte olan proje ve faaliyetler ele alındı. Ayrıca 2016 yılında Kırgızistan'da düzenlenecek olan Türk Keneşi'nin 6. zirvesi hazırlık çalışmaları da gündemin diğer konularındandı.

Kıdemli Memurlar Komitesi (KMK) Türk Keneşi'nin resmi kuruluşlarındandır. Bu formattaki toplantılar, 3 Ekim 2009 tarihli Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin kuruluşunu beyan eden Nahçıvan Anlaşmasında kabul edilmiş ve onaylanmıştır. Bu formattaki toplantılarda genel olarak Türk dünyası entegrasyonu konuları ele alınmaktadır.

İPEK YOLU YENİDEN CANLANMAKTADIR

17 Şubat günü Tiflis'te Azerbaycan, Kazakistan ve Gürcistan bakanlıkları temsilcileri Çin ile yük taşımacılığı alanında derinleşen ortaklık konusunu masaya yatırdılar. Görüşme, Kazakistan Başbakan Yardımcısı Bakıtjan Sagintayev başkanlığındaki hükümet heyetinin Gürcistan temasları çerçevesinde gerçekleşti.

Görüşmeler neticesinde Azerbaycan, Kazakistan ve Gürcistan'ın ilgili bakanlıkları demiryolları konsorsiyumunun kurulmasını kararlaştırdılar. Bu konsorsiyum Çin limanlarındaki yükün Batum limanına, oradan da Türkiye ve Avrupa'ya taşınmasını sağlayacaktır.

Bununla birlikte 19 Şubat tarihinde Tiflis'te Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye Dışişleri Bakanları üçlü görüşmesi gerçekleşti. Dışişleri bakanları inşaatı sekiz yıl süren 'Bakü-Tiflis-Kars' demiryolunun Gürcü kısmını ziyaret etti. Elmar Mamedyarov, Mihail Canelidze ve Mevlüt Çavuşoğlu, 'Baku-Tiflis-Kars' demiryolu projesini "tarihî" bir proje olarak nitelendirerek, yeni İpek Yolu bağlamında bölge için öneminin altını çizdiler.

Geçtiğimiz yılın sonuna doğru Gürcistan'a Çin'den Türkiye'ye yük getiren ilk tranzit tren geldi. Çin'in Lianyungan limanından yola çıkan yük Kazakistan üzerinden deniz yolu ile Azerbaycan'a, oradan da demir yolu ile Gürcistan'a getirildi. Nihai noktası Karadeniz üzerinden İstanbul oldu. Uzmanların belirttiğine göre, 'Bakü-Tiflis-Kars' demiryolu açıldıktan sonra Kazakistan'dan Azerbaycan'a ulaşan yük Poti İstanbul deniz yolu yerine bu demiryolu ile taşınacaktır.

TANAP GERÇEKLEŞECEKTİR

Dünyaca ünlü haber ajansı Bloomberg'in verdiği bilgilere göre, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) TANAP gaz hattının inşaatı için 1 Milyar ABD Dolarını tahsis edecektir. Geçen hafta AYB Başkan Yardımcısı Pim van Ballekom tahsis edilecek paranın Türk Şirketi olan BOTAS'ın TANAP projesindeki payının finanse edilmesi için kullanılacağını belirtti. Ayrıca Bloomberg'in haberine göre, projenin finanse edilmesinde Avrupa Yatırım Bankası dışında Dünya Bankası da yer alacaktır.

Uzmanlar tahsis edilecek mali kaynak çerçevesinde TANAP çerçevesindeki başka da projelerin gerçekleştirilmesi öngörülmekte olduğunu belirtmektedirler. Azerbaycan Şah Deniz yatağından Gürcistan toprakları üzerinden Türkiye'ye gaz boru hattının inşaatı da planlanmaktadır. Boru hattının 2 yıl içinde inşa edilip 2018 yılında işletmeye açılması planlanmaktadır.

Burada bir başka Avrupa finans mekanizmasının Azerbaycan'a destekte bulunmaya hazır olduğunu belirtmek gerekir. Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Christine Lagarde, IMF'in Azerbaycan'a desteğe hazır olduğunu ifade etti. "Azerbaycan karşılaştığı dış etkenlerle baş edebilmek için doğru adımlar atmaktadır" dedi Lagarde. IMF tarafından tahsis edilecek mali destek kısmi olarak TANAP projesinin hayata geçirilmesinde de kullanılabilir.

Görüldüğü üzere, AB ve Avrupa ülkeleri BDT ülkelerinde yoğunlaşmışlardır. Bu bağlamda Avrupa finans kurumları daha önce planlanmış olan projeleri destekleme işini ön plana çıkarmaktadır.

KIRGIZ TÜRKMEN BAĞLARI GÜÇLENMEKTEDİR

Kırgız Cumhuriyeti ve Türkmenistan arasında eğitim alanındaki işbirliği pekişmektedir. Kırgız Cumhuriyeti ve Türkmenistan Hükümetleri arasında eğitim alanında işbirliği anlaşması onaylandı.

Anlaşma metninde hükümetlerin tarafların ilgili kurum ve kuruluşların eşitlik ve karşılıklı saygı prensipleri temelinde ülkelerin milli yasaları ve uluslararası hukuk normlarına uygun olarak eğitim alanındaki işbirliğini geliştirip destekleyecekleri belirtilmektedir.

Taraflar ayrıca Kırgızistan ve Türkmenistan'ın eğitim kurumları arasında doğrudan temasların gerçekleşmesine, konferans, festival, sanat yarışmaları, ders olimpiyatları, spor ve diğer etkinliklerin düzenlenmesine destekte bulunacaklardır.

Uzmanların görüşüne göre, anlaşma maddelerinin uygulanması eğitim alanındaki işbirliğinin gerçekleşmesini, fen ve sosyal bilimlerde kaliteli eğitimci kadronun hazırlanmasını tetikleyecektir.

MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ

Geçen hafta “Süriye sorunu” gündemin sıcak konularındandı. Dünya liderlerinin demeçlerine göre, şu anda Süriye’de barış görüşmelerinin şekillenme süreci yaşanmaktadır.

Beşar Esad 20 Şubat Cumartesi günü yaptığı konuşmasında “içine dahil olmak isteyen tüm siyasi akımları içerecek milli birlik hükümetinin şekillenmesi en doğrusu olurdu. Bu hükümet yeni anayasanın hazırlanması için gerekli şartları sağlamalı. Süriye’nin geleceğini konuşacak ve farklı partilerle, iç meselenin çözüm şeklini müzakere edeceksek önce anayasa müzakere edilmeli” dedi.

Süriye sürecinin ilgili tarafları değişiklikleri bulunan yeni anayasa onaylanacak referendumun yapılmasını teklif etti. Şu anda hazırlanmakta olan anayasaya uygun olarak erken seçimin yapılması gerektiği belirlendi.

Böylece uzmanların dünya lider ülkelerinin Süriye’deki politik meselelerin barış yolunda olduğu tahminlerinin doğruluk payı bulunmaktadır. “Süriye krizinin” çözümünde Münih Güvenlik Konferansındaki stratejik görüşmeler sırasında ilerleme elde edildiğini hatırlatalım. Konferans katılımcıları, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, ABD Dışişleri Bakanı John Carry ve BM Süriye Özel Temsilcisi Staffan de Mistura Süriye’de ateşkesin bir hafta içinde sağlanmasını kararlaştırdılar.

BELARUS YAPTIRIMLARDAN KURTULMAKTA

The Wall Street Journal'ın haberine göre, 15 Şubat 2016 tarihinde AB insan haklarının ihlalinden dolayı devam eden tedirginliğe rağmen, Belarus cumhurbaşkanı Aleksandr Lukaşenko'nun giriş çıkışı yasağı ve ülkeye uygulanan hesap dondurma gibi yaptırımların birçoğunu kaldırdı.

Bazı uzmanlar AB'nin Belarus'a uyguladığı yaptırımları kaldırma nedenini bu tür yaklaşımın etkili olmayışına bağlamaktadır. Brüksel'de Belarus'u tam anlamıyla demokratik saymamalarına rağmen, Minsk'te dünya ülkeleri liderlerinin verimli görüşmeleri geçmektedir. Belarus'ta Merkel, Hollande, Putin ve Poroşenko'nun katılımıyla "Ukrayna krizini" çözme konusunun görüşüldüğü belirtilmektedir.

Diğer taraftan Belarus'ta yapılan anket çalışmalarında, ülke vatandaşlarının yaptırım sırasında batı unsurlarından uzaklaştığı görülmüştür. Paralar milli dövizde muhafaza edilmekte, yerli üreticilerin ürünleri daha çok tercih edilmeye başlanmıştır. Ayrıca Avrupalı orta ve büyük ölçekli işletmelerin sadece Rusya değil, Belarus'u da terketmeye başladığı gözlemlenmektedir.

Avrupa Birliği'nin Belarus Cumhurbaşkanı Aleksandr Lukaşenko ve 169 memura vize yasağını kaldırdığını ve ayrıca üç şirketi de kara listeden sildiğini hatırlatalım. Bununla birlikte AB Belarus muhalefeti temsilcilerinin kaybolmasıyla ilgili oldukları sanılan dört kişiye uyguladığı yaptırımları ve silah ambargosunu devam ettirecektir.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86
57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicacadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>